

Prof. dr. sc. Ivan Pavić

Program rada

predloženika za rektora Sveučilišta u Splitu za razdoblje 2010 - 2014

Uvodna napomena

Ovaj je program rezultat našeg iskustva skupnog rukovođenja Sveučilištem koje nam je omogućilo da poticaje sastavnica Sveučilišta u Splitu, objedinjene našom vizijom razvoja, usklađujemo s cjelinom stvarnih mogućnosti u danim okolnostima. Oslanjajući se na rezultate dosadašnjeg rada zalažemo se za kontinuitet uravnoteženog razvoja.

U mandatu koji upravo istječe naše se Sveučilište približilo optimalizaciji svojih kapaciteta. Bili smo u pravu kada smo težište rada u proteklom periodu stavili podjednako na prostorno tehničko, programsko i kadrovske širenje sastavnica. Tako nas je kriza zatekla u trenutku kada smo glavne poslove na izgradnji Kampusu i ustrojavanju Filozofskog fakulteta priveli kraju, ili definirali na obvezujući način. To omogućuje da uz preostale poslove na tom planu u narednom mandatu težište stavimo s jedne strane na jačanje *kvalitete* rada sastavnica, a s druge na *funkcionalnu* integraciju sveučilišta.

Dilemu treba li u narednom periodu jačati fakultete ili sveučilište u cjelini, smatramo lako rješivom: sveučilište može ojačati samo brzim podizanjem kvalitete rada na pojedinim sastavnicama, a ta se kvaliteta može bitno unaprijediti samo zajedničkim naporom ustanovljenja i održavanja viših kriterija znanstvenog i nastavnog rada, što traži funkcionalno povezivanje najboljih snaga cijeloga sveučilišta. U tom ćemo pravcu tražiti i izlaz iz sadašnjih proturječnosti oko novih zakonskih rješenja.

Novi studijski programi

Trenutno Sveučilište izvodi 124 studijska programa na preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima te 21 studijski stručni program na stručnim studijima, uz godišnji priliv od oko 5 tisuća bruceša. U proteklih osam godina naše se Sveučilište snažno programski širilo: o tome svjedoči integriranje stručnih studija, osamostaljenje Kineziologije, novi studiji arhitekture, stomatologije, farmacije i forenzike te, nadalje, osnivanje Filozofskog fakulteta, što se može smatrati jednim od najvažnijih događaja u 35 godišnjoj povijesti Sveučilišta u Splitu. Ne radi se samo o novim studijskim mogućnostima nego i o bitnom poboljšanju uvjeta i kvalitete rada.

Na prvom će mjestu u narednom mandatu biti trud oko osnivanja i osiguranja uvjeta za uspješan rad novih studijskih programa. Ovdje navedeni novi studijski programi rezultat su vrlo uske sveučilišne suradnje u razmatranju pravaca i optimalne brzine našeg razvoja kako bi se upotpunila studijska ponuda i ostvarile specifične značajke i komparativne prednosti našega Sveučilišta.

U području biotehničkih znanosti to su studij *nutricionizma* (prijedlog Prirodoslovno-matematičkog fakulteta), studij *prehrambene tehnologije* (inicijativa Kemijsko-tehnološkog fakulteta), te diplomski studij *mediteranske poljoprivrede*. U području tehničkih znanosti, preddiplomski studij *geodezije* kojim se kompletira ponuda Građevinsko arhitektonskog fakulteta, te diplomski studij *obalnog inženjerstva*, za koji je poticaj krenuo s Hrvatskog hidrografskog instituta. Nadalje, od biomedicinskih znanosti, sveučilišni studij *sestrinstva*,

radiologije i fizioterapije, a od društvenih znanosti, studij *geografije*, diplomski studij *psihologije* i diplomski studij *knjižničarstva* na Filozofskom fakultetu te diplomski studij *novinarstva* pri Sveučilištu.

Od novih stručnih studija Pravni fakultet organizirat će specijalistički diplomski stručni studij *upravnog prava* a pri Kineziološkom fakultetu osnovat ćemo stručni studij *fitnesa i rekreacije u turizmu*. Centar za stručne studije u području tehničkih znanosti predložio je specijalistički diplomski stručni studij *politehnike*, a u području društvenih znanosti *računovodstva i financija te trgovinskog poslovanja*.

Međunarodna suradnja

U apsolutne prioritete narednog mandata spada poboljšanje međunarodne suradnje. Nalazimo se pred članstvom u EU, bit Bolonjskog procesa je međunarodna mobilnost, a poboljšanje ranga i konkurentnosti Sveučilišta u Splitu prvenstveno je vezano uz međunarodnu suradnju: uz razmjenu nastavnika i studenata, međunarodne projekte i povlačenje novca s međunarodnih natječaja, publiciranje i prezentaciju znanstvenih radova naše akademske zajednice, prezentaciju cjeline događanja preko portala Sveučilišta u Splitu na engleskom jeziku. Izvođenje cjelovitih studijskih programa na engleskom jeziku također je potreba koju nameće novo doba, a studij medicine bi već od sljedeće godine mogao biti naš prvijenac.

Tijekom protekle dvije godine Sveučilište u Splitu je napravilo značajan iskorak u provedbi međunarodne suradnje profesora, studenata i administrativnog osoblja. 2008 godine Sveučilište u Splitu dobitnik je *Proširene Erasmus sveučilišne povelje* koja sadrži osnovna načela i minimalne uvjete koje ustanove moraju ispunjavati da bi mogle sudjelovati u programu. U sklopu programa *Erasmus* trenutno Sveučilište u Splitu ima potpisana 25 Ugovora o suradnji s 12 zemalja EU.

Izgradnja novog studentskog doma koja je u tijeku predstavlja značajan doprinos ne samo studentima našeg Sveučilišta već predstavlja i vrlo važan segment u kvalitetnoj provedbi programa *Erasmus*. Očekuje se da će RH u akademskoj godini 2011/12 početi primati međunarodne studente tako da će novi studentski dom imati vrlo važnu ulogu u daljnjem razvoju međunarodne suradnje.

Unaprjeđenje kvalitete

Za budućnost Sveučilišta od najvećeg je značenja dugoročan rad na unaprjeđenju kvalitete. Organiziranje sveučilišnih institucija za unaprjeđenje kvalitete i na našem je Sveučilištu novijeg datuma: dobili smo prorektora za kvalitetu i Centar za unaprjeđenje kvalitete, povjerenike na svim sastavnicama, te odgovarajuće dokumente. Pored analize uspješnosti studiranja, na svim sastavnicama sveučilišta provedene su i tri studentske ankete te održan sveučilišni seminar "Edukacija edukatora".

Ove aktivnosti pridonijele su transparentnosti rada svakog pojedinog nastavnika kao i većeg zadovoljstva studenata kao subjekta edukacijskog procesa iskazanog boljim ocjenama nastavnika kroz studentske ankete.

Predstoji donošenje Priručnika kvalitete koji će definirati procedure i kriterije nakon čega će cijeli sustav malo pomalo ulaziti u funkciju koja će biti usporediva sa svim naprednim sveučilištima. Jače inzistiranje na unaprjeđenju kvalitete nastavnog, znanstvenog i stručnog rada, kao i kvalitete i uvjeta rada studenata i nastavnika te administrativnog osoblja, od

strateškog je značenja za poboljšanje uspješnosti i atraktivnosti Sveučilišta za buduće generacije studenata.

Znanstvena djelatnost

Sveučilište u Splitu je u protekle dvije godine započelo intenzivnu analizu i reviziju znanstvene aktivnosti. Rezultat je nova Strategija razvoja znanosti Sveučilišta, usvojena na Senatu 2008. godine. Osnovna ideja i cilj Strategije je podrška i stimulacija našim znanstvenicima da se što više okrenu međunarodnim znanstvenim fondovima te u suradnji s drugim nacionalnim i internacionalnim institucijama pokrene jaču znanstvenu djelatnost na Sveučilištu. U tu je svrhu na web stranici Sveučilišta postavljena detaljna baza podataka sa svim znanstvenim projektima koji se trenutno izvode na našem Sveučilištu.

Nedavno smo pokrenuli osnivanje Znanstveno-tehnološkog parka. Držimo da će ova institucija predstavljati novi okvir uključivanja naših znanstvenika u razvoj primijenjenih znanstvenih projekata koji bi se kroz inkubator izravno povezivali s industrijom i gospodarstvom na domaćem i međunarodnom tržištu. Pružit ćemo najveću moguću pomoć kako bi Znanstveno tehnološki park u najkraćem mogućem vremenu polučio rezultate.

Iako je naše Sveučilište u proteklom periodu po znanstvenoj aktivnosti i publikacijama zauzelo drugo mjesto u Republici Hrvatskoj, znanstveni rad naših nastavnika treba još jače poticati kroz domaće i međunarodne znanstvene projekte da bismo se na taj način profilirali kao znanstveno Sveučilište. Snažno ćemo poticati naše znanstvenike za rad i prijave sve većeg broja tehnoloških projekata i patenata kroz Znanstveno-tehnološki park u osnivanju i tako unaprijediti inovativnost i povezanost Sveučilišta sa svojim okruženjem, da bi Sveučilište moglo postati stožerni pokretač tehnološkog i društvenog razvoja.

Također smatramo da bi studente trebalo sve brže uključivati u znanstveni i stručni rad. U tu svrhu, a u okviru naših strateških opredjeljenja, planiramo pokrenuti elektronski znanstveni časopis studenata splitskog Sveučilišta sa prezentacijom na mrežnim stranicama Sveučilišta.

Kampus na Visokoj

Bez izgradnje Kampusu Sveučilište u Splitu izgubilo bi razvojnu šansu i ostalo mala provincijska institucija, a Split i ovaj dio Hrvatske izgubili bi i više, jer bi većina naših današnjih studenata diplomirala negdje drugdje, pa tamo i ostala. No, današnji Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, Građevinsko arhitektonski, Ekonomski i Medicinski fakultet stekli su uvjete za znanstveni i nastavni rad kojima se malo tko u nas može podičiti. U funkciji je Sveučilišna knjižnica, dovršava se zgrada 'tri fakulteta' - Prirodoslovno-matematičkog, Kemijsko-tehnološkog i Pomorskog fakulteta, te zgrada Studentskog doma i Studentskog centra, a uskoro bi trebala započeti gradnja zgrade Filozofskog fakulteta. U tijeku je izrada projekta zgrade Pravnog fakulteta i Umjetničke akademije.

Da bi se plan Kampusu izveo do kraja trebat će uložiti nemali trud, ali glavno je gotovo a iskustvo imamo. No već sada treba zacrtati novi razvojni ciklus jer će se ograničenja prostora u Kampusu uskoro pojaviti kao prepreka razvoja, pa bi Split, koji je proteklih godina po nečemu pretekao ostala sveučilišna središta, kad kriza prođe opet mogao zaostati jer su prostori koje druga sveučilišta imaju na raspolaganju višestruko veća od splitskog Kampusu. Zbog toga ćemo u predstojećem mandatnom razdoblju nastaviti već započetu aktivnost da se

u suradnji s lokalnom samoupravom i državnim organima osigura primjereni prostor na nekoj od lokacija u Lori, na Karepovcu i /ili na Vučevici.

Standard studenata i zaposlenika

Poboljšanje uvjeta studiranja izgradnjom novih prostora bitno je podiglo standard i studenata i djelatnika. No neriješenih je pitanja mnogo i u narednom će mandatnom razdoblju tražit veliki ulog energije. Skoro dovršenje novog Studentskog doma udvostručit će smještajne kapacitete te značajno povećati broj soba za smještaj invalidnih studenata. Međutim, još uvijek će nam nedostajati trećina potrebnih ležajeva, pa je u predstojećem mandatu neophodno tražiti i naći dugoročno rješenje ovog problema. Restoran studentske prehrane u centru grada osigurat ćemo već za narednu akademsku godinu. Uz to je potrebno u suradnji s Gradom osigurati prostore za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture za sve studente kojima je taj kolegij obvezni dio nastave. Grad Split, u dogovoru sa Sveučilištem, a na temelju potreba pojedine sastavnice, u slobodnim terminima treba sportske prostore u svom vlasništvu staviti na raspolaganje studentima.

Školarine će biti rješavane na nacionalnoj razini kroz demokratsko sučeljavanje stavova, s ciljem da se odupremo komercijalizaciji javnoga obrazovanja, a na način da se svima osiguraju iste startne šanse, tj. besplatan upis, a da se vrlo jasnim kriterijima onemogućiti zloropotreba sredstava poreznih obveznika za neodgovoran odnos prema studijskim obavezama. Naše Sveučilište, kao i ostala sveučilišta u Republici Hrvatskoj, pri odlučivanju o visini školarina treba voditi računa o trenutnoj društvenoj i financijskoj situaciji u kojoj se svi zajedno nalazimo te u skladu s tim stimulirati sve redovne studente da oslobađanje od plaćanja školarine bude nagrada za uspješno i odgovorno ispunjavanje studentskih obveza. Na taj ćemo se način, uz besplatan upis u I. godinu preddiplomskog studija za sve studente od iduće akademske godine, te besplatan diplomski studij, približit ćemo se besplatnom visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj, što bi bio iskorak u odnosu na brojne države u Europi i svijetu. Naša država treba ulagati u mlade ljude, studente, ali isto tako studenti u svojim zahtjevima uvijek moraju biti odmjereni i realni te moraju shvaćati realnost trenutka u kojem živimo.

Sveučilišni su djelatnici pri svakoj restrikciji državnog proračuna prvi na udaru. U posebno teškom položaju već duže vrijeme je nenastavno osoblje, čije se plaće posebno trebaju zaštititi, uključujući i njihovo stimuliranje akademskog i stručnog napredovanja.

Sveučilišna kulturna i medijska produkcija

Smještaj i prehrana ni iz daleka ne rješavaju sve potrebe studenata. Studentski standard obuhvaća i zadovoljavanje potreba višega reda – kulturnih i umjetničkih, kao i potreba da se bude pravodobno i cjelovito informiran, te potreba za druženjem. U tom ćemo cilju već na jesen na Kampusu organizirati tjedne glazbene, scenske, književne, likovne, i kulturno-obrazovne večeri koje trebaju zadovoljiti oba vida kulturnih potreba – i konzumentski i kreativni.

To znači da će kulturna događanja na Kampusu ne samo organizirati, nego u pravilu i izvoditi sami studenti, pri čemu posebnu ulogu imaju Umjetnička akademija, studentske udruge – osobito alumni - i Studentski zbor, što je bitno za osmišljavanje kvalitetnijeg i sadržajnijeg izvannastavnog života studenata. Jedna od bitnih funkcija kulturnih večeri na Kampusu jest širu gradsku zajednicu upoznati s akademskom zajednicom, pri čemu studenti trebaju početi

davati pečat kulturnom i duhovnom životu Splita. U tu ćemo svrhu potaknuti osnivanje *splitskog sveučilišnog kulturnog centra*, u čijem kreiranju programa glavnu riječ moraju imati upravo studenti. Pri tome je važno istaći da se Centar ne bi osnovao kao posebna ustanova, već kao organizator i koordinator cjeline sveučilišne kulturno-umjetničke i medijske produkcije.

Po ugledu na sveučilišta u svijetu pokrenuli smo sveučilišni list *Universitas*. U pripremi je internetsko izdanje *Universitasa* koje jedino može ostvariti punu informativnu i kritičku funkciju sveučilišnog glasila. To će glasilo kao sveučilišna poddomena omogućiti da se na domeni Sveučilišta u Splitu stekne uvid (i na engleskom) u cjelinu djelatnosti svih sastavnica. Sveučilište će poduprijeti zahtjev studentskog radija *STOPfm* za dodjelu javnog signala, a u tijeku su dogovori s jednom lokalnom tv postajom za kontinuirano praćenje sveučilišnih aktivnosti.

Držim također značajnim istaknuti da se u prostoru novog studentskog doma svakako treba osigurati prostor za rad Studentskog zbora i drugih studentskih organizacija koje nemaju prostor.

Financiranje Sveučilišta

Početak javne rasprave o prijedlogu Zakona o sveučilištu obilježen je otporom većini ponuđenih rješenja. No većina akademske zajednice ima pozitivan stav prema prijedlogu novog modela financiranja sveučilišta. Stabilnu budućnost postojeći nam modeli nisu u stanju pružiti, a njima nismo zadovoljni ni mi, sveučilišni djelatnici, a ni studenti. Programskim financiranjem proračunski bi se novac objektivnije dijelio na pojedina sveučilišta, ali i na sastavnice unutar sveučilišta.

Stoga dobrim zakonskim rješenjem držim odredbe o programskom financiranju i proračunu koji bi se sastojao od osnovnog, razvojnog i proračuna vlastitih sredstava. Potonji dio ukupnih sredstava je posebno važan, jer dio svoje misije sveučilišta realiziraju i za tržište. Činjenica da akademska zajednica prihvaća smjer promjena u financiranju najbolji je dokaz njene spremnosti na temeljite reforme. Treba postići suglasnost i da sveučilište mora jačati da bi preživjelo, i da izborne autonomije moramo sačuvati. Na takvoj suglasnosti treba tražiti konkretna zakonska rješenja kroz strpljiv i odgovoran dijalog o presudnim pitanjima budućnosti sveučilišta u Hrvatskoj.

Zaključna napomena

Natječući se za treći mandat dužan sam se zahvaliti svima s kojima sam u proteklom razdoblju surađivao: Senatu, rukovodnim timovima naših sastavnica, Studentskom zboru, prorektorskoj ekipi i zaposlenicima u Rektoratu, te dužnosnicima Ministarstva znanosti, Županije i Grada Splita. A zahvalnost dugujem ne samo za potporu koja mi je u proteklom razdoblju pružana, nego i za prijedloge budućih zadataka kao i za poticaj da nastavim rad kako bismo zaokružili jednu iznimno važnu etapu razvoja Sveučilišta u Splitu.

Uistinu treba reći da je vrlo mali dio ovdje navedenih zadataka rezultat moje osobne 'inspiracije': najvećim dijelom radi se o rezultatu zajedničkog razmatranja bitnih tokova društvenog razvoja koji određuju i sveučilišne prioritete, a jednim se dijelom radi i o originalnim idejama suradnika. No mandatni program i ne treba biti drugo doli konzistentni rezime svih najboljih ideja o perspektivama Sveučilišta. A kao što sam u koncipiranju ovoga

Programa bio otvoren prema prijedlozima institucija i pojedinaca, tako ću i u njegovoj realizaciji biti otvoren za sve nove ideje i prijedloge jer sam potpuno svjestan da ovo što sam naprijed naveo ni izdaleka nije sve što nas u narednom mandatnom razdoblju čeka. No ono ovdje izloženo utoliko me više obavezuje.